

A black and white portrait of Kazimierz Twardowski, a man with a full, dark beard and mustache, wearing a dark suit jacket over a white shirt with a high collar. The portrait is set against a solid teal background.

KAZIMIERZ
TWARDOWSKI

O ISTOCIE
POJĘĆ

KAZIMIERZ TWARDOWSKI

O ISTOCIE POJĘĆ

Kęty 2021

WYDAWNICTWO
MAREK DEREWIECKI

Podstawa wydania:

Kazimierz Twardowski, *O istocie pojęć*, Lwów 1924

Copyright © 2021 by Wydawnictwo Marek Derewiecki

Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydanie pierwsze

Redakcja i korekta: Zespół

Projekt okładki: Łukasz Derewiecki

Skład i łamanie: Łukasz Derewiecki

ISBN 978-83-66941-96-0

Wydawnictwo Marek Derewiecki

ul. Szkotnia 29a, 32-650 Kęty

e-mail: kontakt@vintagebooks.pl

Księgarnia: www.vintagebooks.pl

Spis treści

Przedmowa	5
I. Przedstawienia naoczne (wyobrażenia) i nienaoczne (pojęcia)	7
II. Sądy przedstawione	15
III. Definicja pojęcia. Główne rodzaje pojęć	20
IV. Myślenie symboliczne i hemisymboliczne	26
V. Z logiki pojęć	29
VI. O niektórych innych teoriach pojęć	32

Przedmowa

W roku 1898 wydałem we Lwowie rzecz pt. *Wyobrażenia i pojęcia*. Wyłożoną w tej książce teorię pojęć przedstawiłem następnie w zwięzłym i ograniczonym do najistotniejszych myśli odczycie, który wygłosiłem 18 listopada 1902 na walnym zgromadzeniu członków towarzystwa filozoficznego przy Uniwersytecie Wiedeńskim. Odczyt ten pojawił się w druku pt. *Ueber begriffliche Vorstellungen* (*Wissenschaftliche Beilage zum XVI. Jahresberichte der Philosophischen Gesellschaft an der Universität zu Wien*, Leipzig 1903, in Kommission bei J. A. Barth – także w odtłoczce). Wydając niniejszym własny przekład polski tego odczytu, pragnę nim poniekąd zastąpić drugie wydanie od dawna wyczerpanej w handlu księgarskim książki pt. *Wyobrażenia i pojęcia*. Chcąc bowiem sporządzić drugie wydanie tej książki, musiałbym dokonać licznych zmian w wywodach, tworzących wstęp do wykładu właściwej teorii pojęć, gdy tymczasem istotna treść tej teorii w postaci, podanej w książce a następnie w odczycie, wydaje mi się po dziś dzień słuszną. Co więcej, nie brak jej nowych potwierdzeń, do których można zaliczyć np. poglądy H. Vaihingera na istotę abstrakcji, zawarte w jego wydanym po raz pierwszy w roku 1911 dziele *Die Philosophie des Als Ob* (zob. zwł. część I, rozdział II, pt. *Abstraktive [neglective] Fiktionen*), a pozwalające zgodnie z wyłożoną przeze mnie teorią upatrywać w pojęciach – przynajmniej niektórych – pewien rodzaj

fikcji w rozumieniu Vaihingera. Może więc uprzystępnienie polskim czytelnikom odczytu, zawierającego zwięzły wykład mojej teorii pojęć, nie będzie rzeczą pozbawioną pożytku.

We Lwowie, w grudniu 1923

Kazimierz Twardowski